

ע"פ 4154/16 - רונן דהוד נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 4154/16

לפני: כבוד השופטת א' חיות
כבוד השופט ח' מלצר
כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המערער: רונן דהוד

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט ד' פיש) מתאריך 04.04.2016 ב-ת"פ 45432-11-15

תאריך הישיבה: י"א בטבת התשע"ז (09.01.2017)

בשם המערער: עו"ד אביב חוזה

בשם המשיבה: עו"ד חיים שוייצר

פסק דין

השופט ח' מלצר:

1. בפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט ד' פיש) ב-ת"פ 45432-11-15. במסגרת

עמוד 1

גזר הדין הושתו על המערער העונשים הבאים: 45 חודשי מאסר בפועל, בניכוי תקופת מעצרו, שהחלה בתאריך 02.11.2015; 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר, שיופעל במידה שהמערער יעבור עבירת נשק מסוג פשע, וקנס בסך 18,000 ש"ח, שנקבע כי ישולם עד לתאריך 31.12.2016.

נביא להלן את הנתונים הדרושים להכרעה.

רקע

2. בתאריך 07.03.2016, בית המשפט המחוזי הנכבד הרשיע את המערער, על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן. הסדר הטיעון לא כלל הסכמה בין הצדדים לעניין העונש.

3. כתב האישום המתוקן, בו המערער הודה, כלל שני אישומים, שיפורטו להלן:

(א) במסגרת האישום הראשון - נאמר כי במועד שאינו ידוע במדויק למשיבה, המערער סיכם עם תאמיר כיוף (להלן: תאמיר) למכור יחד אמצעי לחימה, שהוחזקו על ידם בלא רשות לפי דין, לסוכן משטרתי (להלן: הסוכן). בתחילת חודש אוגוסט 2015, הסוכן ישב בחצר ביתו של תאמיר, עם המערער, תאמיר, ו-ווליד פרו (להלן: ווליד). בשלב מסוים, תאמיר ניגש לביתו, ושם כשהוא מחזיק באקדח מסוג יריחו (להלן: האקדח). תאמיר הציג את האקדח ל-סוכן בנוכחותו של ווליד. המערער אמר לסוכן כי שוויו של האקדח הוא 30,000 ש"ח, והציע למכור אותו לסוכן תמורת נשק מסוג קלצ'ניקוב.

בתאריך 25.08.2015, המערער ו-תאמיר שוחחו עם הסוכן בטלפון, וקבעו לבצע עסקה למכירת האקדח ל-סוכן תמורת תשלום סך של 26,700 ש"ח. בשעות אחר הצהריים, תאמיר ו-הסוכן שוחחו שוב בטלפון, והסוכן הודיע לתאמיר שהוא במקום המפגש שנקבע. תאמיר אמר לסוכן שישלח את המערער לאסוף אותו. כעבור מספר דקות ווליד הגיע למקום המפגש ברכב, והסוכן ביקש ממנו שיקח אותו לביתו של תאמיר. עם הגיעם לביתו של תאמיר, המערער התקשר לסוכן לברר היכן הוא, הסוכן השיב כי הגיע לביתו של תאמיר, והמערער אמר שגם הוא יגיע לאותו מקום.

הסוכן ו-ווליד נכנסו לחצר ביתו של תאמיר, שם ישב תאמיר, כאשר בסמוך לרגליו מונח כובע גרב ובו האקדח, עם מחסנית ריקה וקופסה עם 31 כדורים בקוטר 9 מ"מ (להלן יחדיו: הנשק). תאמיר אמר לסוכן כי הוא בדק את האקדח. הסוכן בדק את האקדח, ולאחר מכן הסוכן מסר לתאמיר סך של 26,700 ש"ח תמורתו. תאמיר ו-ווליד ספרו את הכסף, והסוכן הכניס את הנשק לתוך קופסת קרטון. בשלב זה, המערער הגיע למקום ברכב והסיע את הסוכן לכיוון היציאה מהכפר בו שהו. במהלך הנסיעה, המערער שאל את הסוכן אם יש לו אקדח מסוג FN למכירה, ובנוסף הוא ביקש מהסוכן לראות את האקדח בפעם האחרונה, וזאת בטענה כי האקדח שהה אצלו זמן רב. הסוכן פתח את הקופסה והציג למערער את האקדח. ביציאה מהכפר הסוכן ירד מרכבו של המערער, כשהוא נושא עימו את הנשק.

במסגרת האישום הראשון - המערער הורשע בביצוע העבירות הבאות: סחר בנשק שלא כדין, עבירה לפי סעיפים 144(ב) + (ג) + סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), ועבירות בנשק (החזקה ונשיאה),

עבירה לפי סעיפים 144(א) רישא וסיפא + 144(ב) רישא וסיפא + סעיף 29 לחוק העונשין.

(ב) במסגרת האישום השני נאמר כי בתאריך 16.09.2015 המערער התקשר לסוכן והציע שימכור לו רובה ציד ואקדח מסוג FN. למחרת היום, בשעות אחר הצהריים, המערער והסוכן שוחחו בטלפון וקבעו לבצע ביניהם עסקה למכירת רובה הציד תמורת סך של 11,000 ש"ח. מאוחר יותר, הסוכן והמערער שוחחו שוב, והסוכן הודיע למערער שהוא ממתין לו בתחנת האוטובוס בכניסה לכפר בו שהו. כעבור מספר דקות, המערער הגיע יחד עם אחר ברכב, סמוך למקום המפגש, כאשר המערער מחזיק עימו רובה ציד מאולתר, ולא כפי שסוכם. המערער עצר את רכבו בסמוך לסוכן, הסוכן עלה לרכב, והמערער נסע מהמקום. בשלב זה, ובעוד המערער נוהג ברכב בתוך הכפר, הסוכן פתח שמיכה שהיתה מונחת מתחת לרגליו, וראה שבתוכה נמצא רובה הציד המאולתר ולא רובה ציד מקורי, כפי שסוכם, ואמר למערער שישלם לו רק 5,000 ש"ח. הסוכן מסר למערער סכום זה. המערער השיב בחיוב לשאלת הסוכן אם רובה הציד המאולתר עובד והוסיף כי אף ניסה אותו. בתום המפגש הסוכן ירד מרכבו של המערער כשהוא נושא איתו את השמיכה ובתוכה רובה הציד המאולתר.

במסגרת האישום השני - המערער הורשע בביצוע העבירות הבאות: סחר בנשק שלא כדין, לפי סעיפים 144(ב) + (ג) + סעיף 29 לחוק העונשין, ועבירות בנשק (החזקה ונשיאה) לפי סעיפים 144(א) רישא + (ב) רישא + סעיף 29 לחוק העונשין.

גזר דינו של בית המשפט המחוזי הנכבד

4. בתאריך 04.04.2016 בית המשפט המחוזי הנכבד גזר את דינו של המערער. במסגרת גזר הדין נקבע כי מדובר, בנסיבות, בשני אירועים נפרדים, שבוצעו במועדים ובמקומות שונים, כאשר במסגרתם בוצעו שתי עסקאות עצמאיות בהן נמכרו סוגי כלי נשק שונים. בית המשפט המחוזי הנכבד עמד עוד בגזר דינו על הערך החברתי שנפגע כתוצאה ממעשי המערער - שמירה על שלום הציבור. בית המשפט המחוזי הנכבד קבע ביחס לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות - כי המעשים בהם המערער הורשע בוצעו על ידו תוך תכנון מוקדם, וכי חלקו של המערער בשני האישומים היה מהותי: באישום הראשון המערער מילא תפקיד של מתווך וגם נטל חלק בביצוע העבירות, למרות שלא נכח פיזית במקום, בשל תקלה מקרית, ובאישום השני המערער נטל את התפקיד המרכזי. ביחס למדיניות הענישה הנהוגה נקבע, בין היתר, כי אין מקום לקבוע מתחם שונה לגבי כל אחד מהאישומים מאחר שהדמיון ביניהם גדול מהשוני. בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי מתחם העונש ההולם, בגין כל אחד משני האישומים, נע, בנסיבות, בין שנתיים לחמש שנות מאסר בפועל.

5. ביחס לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, בית המשפט המחוזי הנכבד שקל לטובת המערער, בגדר המתחם ההולם, את הודאתו במסגרת הסדר הטיעון, ואת הפגיעה של העונש במשפחתו של המערער, ואת עברו הפלילי, אשר איננו מכביד, ואף התיישן.

6. בסיכום הדברים - בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי יש מקום לקבוע עונש כולל לכל האירועים, ולאחר מכן הוא השית על המערער את העונשים המפורטים בפסקה 1 שלעיל.

טענות הצדדים

7. בא-כוח המערער טען בהודעת הערעור, ובדיון שהתקיים בפנינו בתאריך 09.01.2017, כי העונש שהושת על המערער סוטה באופן קיצוני מן העונש ההולם את חומרת מעשיו וממדיניות הענישה המקובלת. לשיטת המערער, בית המשפט המחוזי הנכבד שגה בכך שקבע מתחם עונש נפרד לכל אישום, לאור הדמיון הרב, לשיטתו, בין שני האישומים ואשר נעשו, לשיטתו, על יסוד תוכנית מתמשכת אחת. לשיטת המערער, היה מקום להגדיר את שני האישומים בהם הורשע כאירוע אחד לצורך גזירת הדין. עוד נטען כי בית המשפט המחוזי הנכבד שגה בכך שקבע מתחם עונש הולם זהה לשני האישומים, למרות שבאישום השני, דובר על נשק שאיננו תקני. המערער טוען עוד כי על תאמיר הושת, בגין הרשעתו בכתב אישום מתוקן, במעשים מושאי האישום הראשון, עונש של 30 חודשי מאסר בפועל בגין האישום הראשון (ראו: ת"פ (חיפה) 45446-11-15 מדינת ישראל נ' כיוף (01.05.2016) (כב' השופט א' לוי)), וזאת, לשיטתו, חרף כך חלקו המרכזי של תאמיר במעשים, התסקיר השלילי שניתן בעניינו של תאמיר, ובשים לב לכך שתאמיר ביצע את העבירות בהן הורשע שעה שהוא היה נתון ב"מעצר בית". המערער טוען עוד כי בית המשפט המחוזי הנכבד לא נתן משקל הולם להודייתו בכתב האישום המתוקן, ולנסיבותיו האישיות. בסיכום הדברים, המערער מבקש להפחית באופן ממשי מעונש המאסר שהושת עליו, וכן להתערב בעונש הקנס, למיצער, לעניין מועד ואופן התשלום.

8. המשיבה טוענת, מנגד, כי דין הערעור להידחות. לגישת המשיבה בעבירות נשק ראויה ענישה מחמירה וזאת בשל חומרתן של עבירות אלו. לטענת המשיבה, העונש שהושת על המערער איננו סוטה לחומרא מהעונש ההולם את נסיבות ביצוע העבירות בהן הורשע. המשיבה מוסיפה וטוענת כי אין הבדל משמעותי בין חלקו של המערער לחלקו של תאמיר בעבירות, מושא האישום הראשון.

עתה לאחר שהצגנו את הנתונים הרלבנטיים - נעבור לליבון הדברים.

דיון והכרעה

9. לאחר בחינת נימוקי הערעור ושמיעת טיעוני באי-כוח הצדדים - הגענו לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות. להלן יובאו עיקרי הטעמים למסקנתנו זו.

10. הלכה היא כי ערכאת הערעור לא תתערב בעונש שהוטל על-ידי הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים של סטייה קיצונית ממדיניות הענישה במקרים דומים, או כאשר מדובר בטעות מהותית שנפלה בגזר הדין, או מקום בו ישנן נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת (ראו: ע"פ 1630/14 אבו שנדי נ' מדינת ישראל (04.02.2014); ע"פ 5564/12 מסארוה נ' מדינת ישראל (03.03.2015); ע"פ 5900/15 מעוז נ' מדינת ישראל (10.05.2016)). במקרה דנן לא מצאנו כי העונש שנגזר על המערער יסודו בטעות, או כי מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות את קבלת הערעור.

11. בפסיקתנו נקבע, לא אחת, כי יש לראות את תופעת הסחר הבלתי-חוקי בנשק בחומרה רבה. נפסק כי לא ניתן להשלים עם קיומו של "שוק" מחתרתי בלתי-חוקי למכירת כלי נשק, וגדיעתו היא תנאי הכרחי למיגורם של מעשי אלימות חמורים, המתרחשים במקומותינו בתדירות מדאיגה. אלה מתאפשרים, בין היתר, בשל הימצאותם של כלי נשק בידי עבריינים (ראו: ע"פ 6542/11 מוקטראן נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (25.02.2013)). הדבר חמור שבעתיים במציאות הישראלית, שבה נשק המוחזק באופן בלתי חוקי עלול להגיע אף לידי מעורבים בפעילות חבלנית עוינת על רקע ביטחוני (ראו: ע"פ 5814/14 עספור נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (14.06.2015) (להלן: עניין עספור)). ואכן, המגמה בשנים האחרונות לגבי עבירות נשק היא של החמרה ברמת ענישתם של המעורבים בהן ומתן ביטוי עונשי ההולם את הסכנה

עמוד 4

הנשקפת מהם (ראו: ע"פ 2251/11 נפאע נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (04.12.2011); ע"פ 1397/16 מדינת ישראל נ' חמאיל, פסקה 12 (06.09.2016)).

בהקשר לכך נפסק ב-ע"פ 3877/16 ג'באלי נ' מדינת ישראל (17.11.2016) כדלקמן:

"בית משפט זה עמד פעמים רבות על החומרה היתרה הגלומה בביצוע עבירות בנשק ובכללן העבירה של החזקת נשק או נשיאתו שלא כדין. עבירות אלה מקיימות סיכון חמור לשלום הציבור וביטחונן ומחייבות ליתן ביטוי עונשי הולם ומרתיע באמצעות הרחקת מבצע העבירה מן החברה לתקופת מאסר ממשית לריצוי בפועל... עוד נפסק כי חומרתן של העבירות בנשק אינה מסתכמת רק בנזק שאירע בפועל, כי אם בפוטנציאל הנזק הנובע מאותן עבירות" (שם, בפסקה 6; בהשמטת ההפניות - ח"מ).

12. בענייננו, המערער הורשע בעבירות של סחר בנשק ועבירות נשק, בשני אישומים שונים שבוצעו לאחר תכנון מוקדם ושבהם, כך נקבע, חלקו של המערער - היה מהותי. לפי קביעות בית המשפט המחוזי הנכבד, במסגרת האישום הראשון המערער מילא תפקיד של מתווך, ואף לקח חלק בביצוע העבירות, וזאת למרות שלא נכח פיזית במקום. במסגרת האישום הראשון, המערער הסיע את הסוכן לכיוון היציאה מהכפר, שאל אותו אם יש בידיו אקדח מסוג FN לשם מכירתו, ואף ציין בפני הסוכן שהאקדח הוחזק בידיו זמן ניכר. במסגרת האישום השני, המערער היה בעל תפקיד מרכזי בהחזקה וסחר של רובה ציד מאולתר, אשר נקבע כי הוא מסוגל לירות ו"בכוחו להמית אדם" (ראו: פסקה 3 לגזר הדין). אם בכך לא די, המערער ציין בפני הסוכן במעמד העיסקה שרובה הצייד המאולתר פועל, והוא אף נוסה על-ידיו.

13. עקרון אחידות הענישה מורה כי במצבים דומים מבחינת אופי העבירות ונסיבותיהם האישיות של הנאשמים, ראוי להחיל במידת האפשר שיקולי ענישה דומים (ראו: עניין עספור, בפסקה 7). עם זאת, נפסק כי אין מדובר בכלל "מתמטי", וכי אין דין אחד לכל העבריינים המורשעים באותו סוג של עבירות (ראו: ע"פ 5080/15 עבד נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (10.03.2016)). במקרה דנן, נקבע כי מעורבותו של המערער בעיסקת הנשק, מושא האישום הראשון, היתה "ממשית", וזאת הגם שתאמיר אכן היה "העברין העיקרי" (ראו: עמ' 8 לגזר הדין בעניינו של תאמיר). בית המשפט המחוזי הנכבד השית על תאמיר, בגין מעורבותו במעשים, מושא האישום הראשון - עונש של 30 חודשי מאסר בפועל (שירוצה במקביל, ובחופף לעונש מאסר בפועל בן 3 חודשים שנגזר עליו בגין עבירות סמים). במובחן מתאמיר, המערער הורשע, כזכור, בשני אישומים, שכללו החזקה וסחר בשני כלי נשק שונים. בנסיבות אלו, לא מצאנו כי עונשו של המערער סוטה מעיקרון אחידות הענישה.

14. לבסוף איננו סבורים שיש בטענתו של המערער כי מדובר באירוע אחד כדי להועיל לו (ראו: ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014)). מבלי לקבוע מסמרות בשאלת הסיווג העונשי המדויק הראוי במקרה דנן - נציין כי בית המשפט המחוזי הנכבד השית על המערער עונש כולל, אשר הולם את חומרת העבירות בהן הורשע, ולא מצאנו טעם טוב להתערב בו (ראו: ע"פ 318/11 מדינת ישראל נ' ערב (05.12.2011); ע"פ 7317/13 חג'אב נ' מדינת ישראל (19.05.2014); עיינו גם: ע"פ 6341/14 בן אישטי נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (18.07.2015)).

15. נוכח כל האמור לעיל - הערעור נדחה.

ניתן היום, כ"א בטבת התשע"ז (19.01.2017).

שופטת

שופט

שופטת
